

Åmot kommune
Torget 1
2450 RENA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Kristian Botten Pedersen,

Innsigelse - reguleringsplan - Birkenåsen - Åmot kommune

Viser til oversending med høring av områdereguleringsplan for Birkenåsen i Åmot kommune. Planforslaget legger opp til en fortetting av fritidsbebyggelse innenfor eksisterende reguleringsplaner.

Oppsummering

Villreinhensyn

Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten og kommuneplanen for Åmot åpner for bygging av fritidshus i området Skramstadseter-Digeråsen, men omfanget av slik utbygging er ikke avklart. Birkenåsen kommer i tillegg til utbyggingsområder godkjent i gjeldende kommuneplan. Det samla omfanget av disse planene sammen med eksisterende fritidshus og tomterreserve, vil kunne ha store negative konsekvenser for villreinen i Rondane Sør gjennom økt ferdsel inn i villreinens leveområder. En samla vurdering etter nml §10 mangler imidlertid.

Dersom reguleringsplanen i Digeråsen/Birkenåsen godkjennes som foreslått, vil dette derfor kunne bety en vesentlig reduksjon av muligheter for utbygging i områdene lenger sør i Åmot Vestfjell. Både isolert sett for kommunens egne områder og ut fra den presedens planen vil ha for andre kommuner i regionalplanområdet for Rondane-Sølnkletten, bør antall tomter i Birkenåsen reduseres vesentlig.

Statsforvalteren har ut fra villreinhensyn **innsigelse** til planen. Innsigelsesgrunnlag er Rundskriv T-2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis punkt 3.6 Naturmangfold - viktige funksjonsområder for villrein.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Statsforvalteren har **innsigelse** til planforslaget begrunnet i:

Mangelfull risiko- og sårbarhetsanalyse når det gjelder metode og dokumentasjon, jfr. plan- og bygningsloven § 4-3. Jfr. for øvrig Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging» fra 2017.

Landskap og friluftsliv

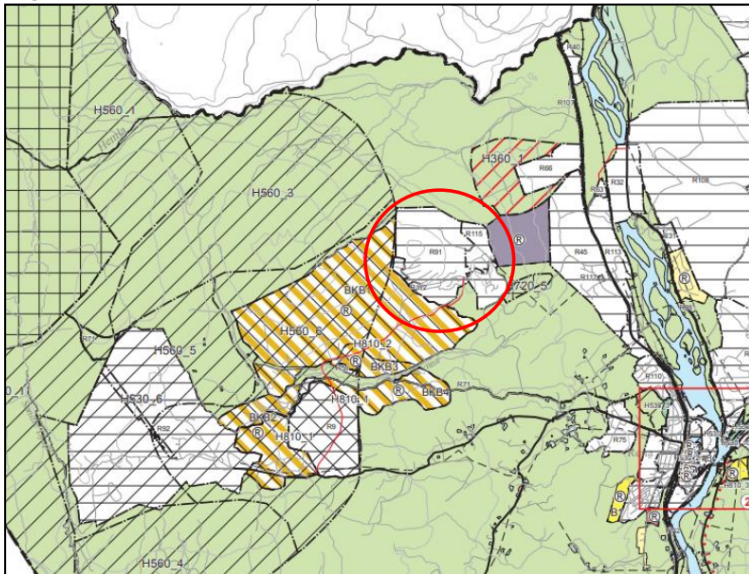
Ut ifra hensynet til landskap og friluftsliv anbefaler Statsforvalteren at byggeområdene på Toppen av Digeråsen tas ut av planforslaget.

Bakgrunn

Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten og kommuneplanen for Åmot åpner for bygging av fritidshus i området Skramstadseter-Digeråsen, men omfanget av slik utbygging er ikke avklart gjennom disse planene.

Birkenåsen områderegeringsplan erstatter flere tidligere reguleringsplaner i området ved Digeråsen. Gjeldende reguleringsplan for Digeråsen omfatter 236 tomter, hvorav ca. 200 tomter er solgt. Planforslaget for Birkenåsen innebærer en økning fra dagens plan på 1175 enheter, tilsvarende 7.190 senger.

Åmot kommune har en relativt ny kommuneplan. I kommuneplanen er reguleringsplanen for Digeråsen avsatt som en plan som skal videreføres.

Figur 1 Utsnitt fra gjeldende kommuneplan – planområdet merket med rød sirkel (Kilde: Planbeskrivelsen)

Ved utarbeidelsen av kommuneplanen var bygging av fritidshus på vestsida av hoveddalføret et diskusjonstema. I kommuneplanen er det avsatt store områder sør for Digeråsen, inkl. Skramstadsetra, som kombinerte områder for bebyggelse og anlegg (BKB1-BKB4, (gul- og hvitskraverte områder i figur 1)). Ved første gangs høring av kommuneplanen ble det foreslått 1.025 nye fritidshus i disse områdene, i tillegg til 540 eksisterende fritidshus og en planreserve på 345 hytter (godkjente, ubebygde tomter).

Etter innsigelse fra flere instanser ble kommuneplanen endret og sendt på en begrensa andre gangs høring. Fylkesmannen i Hedmark opprettholdt sin innsigelse til planen også i denne runden, og bemerket bl.a. følgende:

«Hva gjelder utførte konsekvensutredninger anses disse imidlertid for grovmaskede til at utbyggingsområdene kan anses fullt ut avklart på overordnet nivå, og Fylkesmannen forbeholder seg retten til å fremme innsigelse til seinere planforslag. Vi anbefaler at det tas inn en egen retningslinje under

§1.2 Plankrav som presiserer at det må utarbeides utfyllende konsekvensutredning for Ilsåslia, Åmot vestfjell og Vangli».

Åmot kommune utarbeidet deretter en tilleggsutredning for eksisterende, spredt bolig- og fritidsbebyggelse i LNF-områder, men ikke noen samla konsekvensutredning for ny fritidsbebyggelse.

Etter meklingsmøter med de høringsinstansene som hadde innsigelser også etter andre gangs høring endte kommuneplanen opp med at det ikke ble fastsatt noen antallsbegrensning for fritidsboliger i disse to områdene, slik at dette skulle vurderes på nytt ved utarbeidelse av to reguleringsplaner for disse områdene, jfr. kommuneplanens bestemmelser (§1.2):

«Ved planlegging av nye kombinerte områder for bebyggelse og anlegg i Åmot Vestfjell, BKB1 – BKB4, skal det utarbeides to helhetlige reguleringsplaner, en områdereguleringsplan for områdene nord for Skynna (BKB1 og BKB3) og en detaljreguleringsplan sør for Skynna (BKB2 og BKB4). Jfr. kommuneplanbestemmelse §§ 2.4 og 7.7».

Det er varslet oppstart for detaljregulering av «Skramstadsætra – Rostadsæterveien».

Villreinhensyn

Reguleringsplanen for Birkenåsen tangerer regionalplanen for Rondane og Sølknletten. Regionalplanen for Rondane-Sølknletten var den planen på nasjonalt nivå som i minst grad sikret det biologiske leveområdet som nasjonalt villreinområde. Mens 97% av det biologiske leveområdet på Hardangervidda ble avsatt som nasjonalt villreinområde i regionalplanen, ble bare 63% av det biologiske leveområdet i Rondane avsatt som nasjonalt villreinområde. Dette tilsier varsomhet med utbygging i randsona til planen.

Nasjonalt har en fått økt fokus på ivaretagelse av villreinen gjennom Miljøkvalitetsnormen for villrein, fastsatt av Klima- og miljødepartementet 23. juni 2020 <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/negative-paverknader-pa-villreinen-skal-kartleggast/id2715331/>

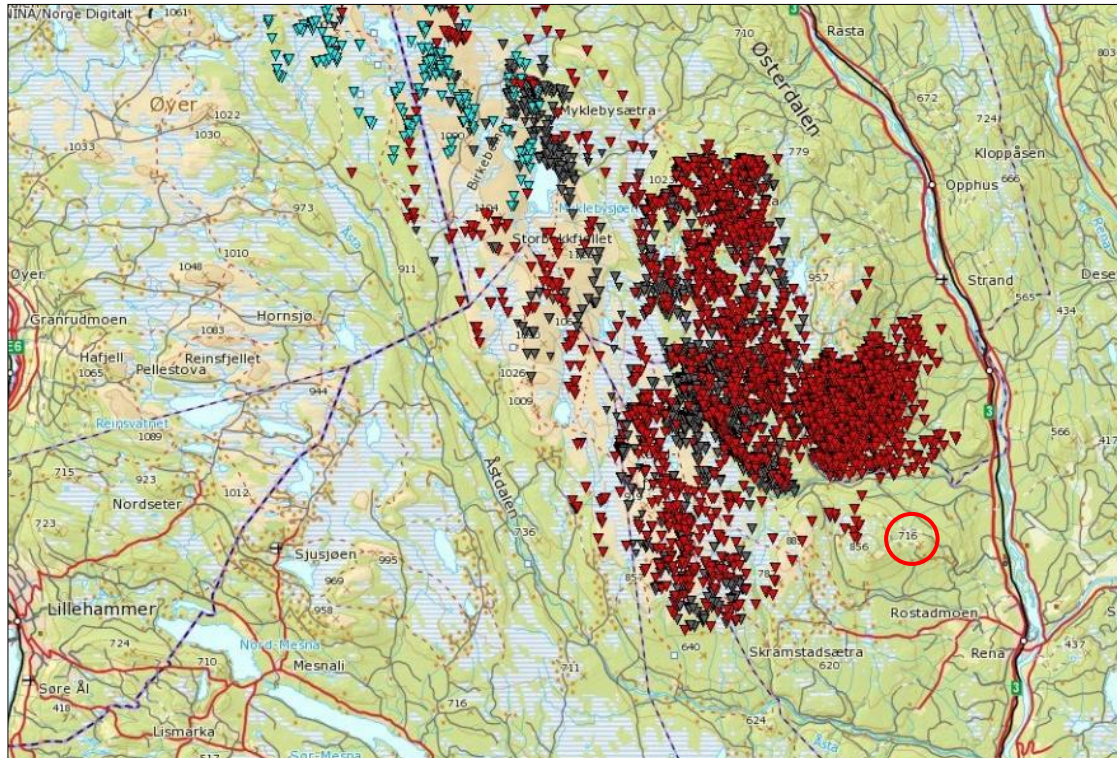
Villreinen i Rondane Sør har en dynamisk arealbruk. Stammen bruker sommerstid skog- og myrområder helt ned mot Brumunddal. Nordlig grense for bruk er i hovedsak Fv. 27 over Venabygdsgjellet, selv om kryssinger mot arealer nord for fylkesvegen også forekommer.

«De store skog- og myrområdene sørøst for Myklebysjøen er svært viktige vår- og sommerbeiteområder for villreinen. Noe av forklaringen er trolig at disse våte områdene, i mangel av virkelige høyfjellsområder, gir en viss beskyttelse mot insektplagen. Kombinasjonen av tilgang på store, sammenhengende naturområder som dekker villreinens økologiske krav og fravær av større tekniske inngrep og forstyrrelser, gjør disse arealene til sentrale leveområder for villreinstammen i Rondane Sør. Kalvingslandet for villreinen i Rondane Sør ligger også innenfor naturreservatet i myr- og fjellterreng sør og sørøst for Myklebysjøen» (fra «Forvaltningsplan for Hemmeldalen» 2011, http://www.nasjonalparkstyre.no/Documents/RondaneDovre_dok/Forvaltningsplan/Hemmeldalen/Forvaltningsplan%20Hemmeldalen.2.pdf).

Gjennom NINAs store forskningsprosjekt om ferdsel og villrein i Rondane er det merket villrein (simler) med GPS-sendere for å kartlegge villreinens leveområder. GPS-posisjoner for villrein i perioden 2010-2016 er vist i figur 2. I de første årene med GPS-merking av villrein lyktes en ikke med å merke villrein som trakk sør for Åsta. I 2017 ble fire nye dyr merket, og to av disse har trukket sør for Åsta sommerstid. Det er dokumentert via dronefilming at ett av dyrene gikk sammen med en flokk på rundt 100 dyr.

Tilrådingene fra NINA er bl.a. at det er viktig at den viktige funksjonsgradienten nord-sør ikke må forringes ytterligere av inngrep og forstyrrelser. For reinsdyras muligheter til å benytte områdene i sør er det viktig at en beholder trekkmulighetene på tvers av Friisvegen, Imsdalen og Åstadalen. (<http://server.villrein.no/fokus/rn/>).

Figur 2. GPS-posisjoner, simler, 2010-2016. (Kilde: dyreposisjoner.no (gammel versjon))

Hovedformålet med opprettelsen av Hemmeldalen naturreservat i 2006 var å sikre viktige leveområder for villreinstammen i Rondaneregionen. Et hovedformål med opprettelsen av naturreservatet er å ta vare på sentrale leveområder for villreinen. Friluftsliv er ikke en del av verneformålet for Hemmeldalen. Reservatet er særlig viktig som kalvings- og vår-/sommerbeiteområde.

Birkenåsen ligger under 6 km fra Hemmeldalen naturreservat. Skogsbilveger til Grytbua/Skynndalen gjør området tilgjengelig f.eks. med el-sykkel fra Digeråsen/Birkenåsen. Det er et omfattende vegnett som leder inn mot naturreservatet sommerstid.

Selve arealet som nye fritidshus i Digeråsen/Birkenåsen vil beslaglegge er ikke hovedutfordringen for villreinen. Hovedutfordringen er ferdsel inn i villreinens leveområder som kan medføre forstyrrelser og i verste fall fortrenging. Vinterstid er det et utbygd tilbud i Digeråsen gjennom alpinanlegg og skiløyper. Sommertilbudet er mindre utviklet. Det er sannsynlig at det markedet som vil etterspørre fritidseiendommer i Digeråsen/Åmot Vestfjell er aktive naturbrukere. Med den økende interessen en registrerer for friluftsliv og «nye» utendørsaktiviteter som el-sykling, terrengsykling, geocaching, vil en i tillegg til vesentlig økt ferdsel i villreinens leveområde også måtte forvente et press om økt tilrettelegging for utendørsaktiviteter, særlig stier og skiløyper.

For villreinen er særlig økt ferdsel på akse øst-vest nord for Åsta og vårskiløping i kalvingsperioden uheldig. På strekningen mellom Lillehammer og Rena allerede er det allerede en stor hytteutbygging, og på denne akse har en også allerede traseen for Birkebeinerrittet (sykkel). En økning i ferdselen her kan potensielt avskjære villreinens muligheter til å trekke til områdene sør for Åsta forsommer/høst.

Samla vurdering - naturmangfoldlova §10

I henhold til Naturmangfoldlovas §10 skal «En påvirkning av et økosystem ... vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for». Ved oppstart av reguleringsplanen for Birkenåsen pekte Fylkesmannen i Innlandet (nå Statsforvalteren) på at kommunen måtte vurdere konsekvensene av hytteutbygging i Åmot Vestfjell samlet. En slik samla vurdering mangler fortsatt. I denne saken må konsekvensene av planforslaget for villreinen vurderes sammen med eksisterende fritidsbebyggelse og tomterreserve inn mot villreinens leveområder i Åmot Vestfjell, i forhold til planlagt utbygging i områdene lenger sør i Åmot Vestfjell (reguleringsplanarbeidet for Skramstadsetra er startet opp), samla belastning på akse Rena-Lillehammer og presedensvirkning for regionalplanområdet som helhet.

Siden Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten ble fastsatt av det daværende Miljødepartementet i 2013 er det kommet mye ny kunnskap som dokumenterer at villreinen i Rondane er sårbar (NINA Rapport 1013, NINA Temahefte 70, NINA Rapport 1400). Denne kunnskapen må legges til grunn for vurderingene etter nml §10.

En konsekvensvurdering bør også se på mulige avbøtende tiltak for å begrense ferdsel inn i villreinens leveområder. Slike forslag må være konkrete og bindende.

Presedensvirkning av planen

Formålet med regionalplanen for Rondane-Sølnkletten er å se villreinens leveområder i Rondane-området som en helhet, og det er da nødvendig å se de ulike kommuneplanene i sammenheng. Kommuner på Gudbrandsdalsida som er i gang med/som nylig har gjennomført revisjon av kommuneplanen har, med unntak av Ringeby, vist en restriktiv holdning til nye hytteområder i planområdet, også i utviklingssonene. Kommuneplanen for Ringeby ble etter innsigelse knyttet til villreinhensyn oversendt Kommunal- og moderniseringsdepartementet for avgjørelse. KMDs avgjørelse kom i 2019. Denne innebar en kraftig reduksjon av hyttetomter fra det kommunen opprinnelig ønsket; Fra forslaget om 1083 tomter ved andre gangs høring av planen, til 65 tomter. Foreslåtte utbyggingsfelt i (Skotten og Måsåplassen) ble tatt ut, selv om disse lå i utviklingssona i regionalplanen.

Kommuneplanen for Åmot vil ha stor presedensvirkning i forhold til de andre kommunene i regionalplanområdet. Kommunen har en betydelig planreserve i Åmot Vestfjell (oppgitt til 345 tomter ved første gangs høring av kommuneplanen), og kommunen har også svært gode muligheter for å bygge i andre områder av kommunen, først og fremst Osen-området. Kommunen har derfor gode muligheter til å utnytte det lokaløkonomiske potensialet som ligger i hyttebygging, uten å øke belastningen inn mot villreinens leveområder. En utbyggingsramme som det Åmot kommune her legger opp til, vil derfor kunne føre til et økt press om utbygging inn mot villreinens leveområder, også fra andre kommuner i regionalplanområdet.

Konklusjon - villreinhensyn

Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten og kommuneplanen for Åmot åpner for bygging av fritidshus i området Skramseter-Digeråsen, men omfanget av slik utbygging er ikke avklart gjennom disse planene. Siden regionalplanen for Rondane-Sølnkletten er det villreinområdet som i minst grad

har sikret det biologiske leveområdet som nasjonalt villreinområde, må det utvises varsomhet med utbygging i randsona til planen. Kommunal- og moderniseringsdepartementets avgjørelse for kommuneplanen for Ringebu (2019), er et tydelig signal om dette.

De samla utbyggingsrammene for Åmot vestfjell, inkludert dette planforslaget, vil kunne ha store negative konsekvenser for villreinens arealbruk av de viktige kalvings- og vår-/sommerbeiteområdene i Hemmeldalen naturreservat og trekket sørover til områdene sør for Åsta, gjennom økt ferdsel. Den foreslåtte utbyggingen er så omfattende at den utløser behov for en samla vurdering av fritidshusbebyggelse i Åmot Vestfjell (jfr. naturmangfoldlova §10). Ei slik samla vurdering må inkludere eksisterende fritidshus, tomtereserve (godkjente tomter), utbyggingsområder i Åmot vestfjell avsatt i kommuneplanen, i tillegg til utbyggingsplanene for Birkenåsen. For villreinen er det ikke arealbeslaget fritidshusene representerer som er utfordrende, men økningen i ferdsel inn i sårbare villreinområder. Ny kunnskap som er framkommet siden regionalplanen ble godkjent må legges til grunn for vurderingene.

Både isolert sett for kommunens egne områder og ut fra den presedens planen vil ha for andre kommuner i regionalplanområdet for Rondane-Sølnkletten, bør antall tomter i Birkenåsen reduseres vesentlig. Dersom reguleringsplanen i Digeråsen/Birkenåsen godkjennes som foreslått, vil dette kunne bety en vesentlig reduksjon av muligheter for utbygging i områdene lenger sør i Åmot Vestfjell.

*Statsforvalteren har ut fra villreinhensyn **innsigelse** til planen. Innsigelsesgrunnlag er Rundskriv T-2/16* Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis punkt 3.6 Naturmangfold - Viktige funksjonsområder for villrein.

Landskap og friluftsliv

Planen legger opp til en utvidelse av byggeområdene opp mot toppen av Digeråsen. Byggeområdene BFF17, BFK2 og BKB2 ligger på toppen av Digeråsen. Også områdene BFK3 og BFF16 ligger langt opp mot toppen og er nye i forhold til gjeldene plan for området. Selv om det er krav til detaljregulering for disse områdene, er det allerede avsatt antall enheter og byggehøyder for områdene. Dette er i liten grad beskrevet/illustrert i planbeskrivelsen hvilken landskapseffekt dette gir. Særlig området BKB2, som ligger helt på toppen, hvor det er åpnet opp for bebyggehøyde på over 20 meter bør landskapsvirkningene beskrives bedre. Relevante illustrasjoner av nær og fjernvirkning bør utarbeides før en tar stilling til forslaget.

Det er også sagt i planbeskrivelsen at området er viktig for friluftsliv. De øverste delene av planområdet overlapper også med en viktig naturtype gammel granskog med navnet Engulvsfjellet. På bakgrunn av hensyn til landskap og allmenhetens tilgang til viktige friluftsområder anbefaler Statsforvalteren at byggeområdene BFF17, BFK2 og BKB2 tas ut av planforslaget.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det er utarbeidet en forenklet risiko- og sårbarhetsanalyse for reguleringsplanen, som del av planbeskrivelsen (kapittel 8). - Analysen følger ikke metodikken som er beskrevet i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin *veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging»* fra 2017. Dette gjelder blant annet trinnene i analysen slik det er lagt opp til i veilederen:

- *Beskrive planområdet*
- *Identifisere mulige, uønskede hendelser*
- *Vurdere risiko og sårbarhet*
- *Identifisere tiltak for å redusere risiko og sårbarhet*
- *Dokumentere analysen og hvordan den påvirker planforslaget*

I henhold til den forenklede analysen er det avdekket risikoforhold som må følges opp. Disse er kort oppsummert i punkt 7.8 i planbeskrivelsen, men ikke som en del av ROS-analysen.

Etter Statsforvalterens vurdering er det på noen områder lite sammenfall mellom ROS-analysen og tiltak i planen.

Statsforvalteren fremmer på ovennevnte bakgrunn **innsigelse** på grunn av følgende forhold knyttet til områderegeringsplan Birkenåsen:

Mangelfull risiko- og sårbarhetsanalyse når det gjelder metode og dokumentasjon, jfr plan- og bygningsloven § 4-3. Jfr. for øvrig Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging» fra 2017.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum
kommunal- og samordningsdirektør

Øyvind Gotehus (e.f.)
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Innsigelse - reguleringsplan - Birkenåsen - Åmot kommune
- 2 Uttalelse til høring - Åmot - innsigelse - reguleringsplan - Birkenåsen (tidl: Digeråsen)

Kopi til:

Statens vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Rondane - Dovre nasjonalparkstyre	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Villreinnemnda Rondane Sølknkletten	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO

Åmot kommune
Torget 1
2450 RENA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Kristian Botten Pedersen,

Høring - Åmot - reguleringsplan - Birkenåsen - statlige innsigelser ved høring

Vi viser til brev av 18. desember 2020 med høring av områdereguleringsplan for Birkenåsen.

Samordning av statlige innsigelser

Samordning av statlige innsigelser til kommunale planer er en fast ordning som innebærer at innsigelser fremmet av statlige myndigheter kommer samordnet fra Statsforvalteren til kommunen. Planfasen etter at innsigelse er fremmet påvirkes ikke av ordningen, men kommunen og innsigelsesmyndighetene oppfordres til å arbeide aktivt for å avklare innsigelser lokalt. Dersom partene ikke kommer til enighet legges saken fram for mekling.

Innsigelser til planen:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fremmer innsigelse til planen fordi vesentlige regionale eller nasjonale interesser ikke er tilstrekkelig ivaretatt i planforslaget.

- Planen dokumenterer ikke tilstrekkelig sikkerhet for planlagt bebyggelse, jf. byggteknisk forskrift (TEK 17 § 7-2).
- Det mangler avklaringer knyttet til vannressursloven § 8 for inngrep i vassdrag og sikkerhet langs vassdrag nedstrøms planområdet.

Statsforvalteren i Innlandet har innsigelse til:

- Statsforvalteren har innsigelse ut fra villreinhensyn. Innsigelsesgrunnlag er Rundskriv T-2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis punkt 3.6 Naturmangfold - viktige funksjonsområder for villrein.
- Mangelfull risiko- og sårbarhetsanalyse når det gjelder metode og dokumentasjon, jfr. plan- og bygningsloven § 4-3. Jfr. for øvrig Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging» fra 2017.

Vurdering

Innsigelsene er i hovedsak knyttet til ivaretagelse av regionale og viktige nasjonale interesser, samt formelle feil (ROS-analyse). Innsigelsene er begrunnet.

Statsforvalteren oppfordrer til videre dialog om hvordan innsigelsen til villreinhensyn kan løses. De øvrige innsigelsene er det gitt råd til hvordan kan løses.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Kristian Botten Pedersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Innsigelse - reguleringsplan - Birkenåsen - Åmot kommune
- 2 Uttalelse til høring - Åmot - innsigelse - reguleringsplan - Birkenåsen (tidl: Digeråsen)

Kopi til:

Rondane - Dovre nasjonalparkstyre	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Statens vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Villreinnemnda Rondane Sølnekletten	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 25.01.2021

Vår ref.: 201405432-19

Arkiv: 323

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Kristin Hasle Haslestad

NVEs innsigelse - Områdereguleringsplan for Birkenåsen (tidl: Digeråsen) - Åmot kommune

Det vises til brev av 18.12.2020, samt NVEs innspill til oppstart i brev av 5.11.2019. Hensikten med planarbeidet er ifølge planbeskrivelsen bl.a. å utarbeide en helhetlig plan som omfatter eksisterende og nye byggeområder og aktivitetsanlegg, og som tar nødvendige miljø- og klimahensyn. Reguleringsplanen legger til rette for ca. 1400 enheter med fritidsboliger.

Generelt

I forslagsstillers gjennomgang av innkomne innspill til oppstart, er det henvist til at NVE har noen generelle råd med hensyn til videre utredning. Innspillet vårt er ikke kommentert ytterligere. Vi vil imidlertid bemerke at NVE hadde flere konkrete merknader om overvann og flom som ikke er kommentert i planbeskrivelsen, og som i varierende grad synes å være ivaretatt i planforslaget.

Klimatilpasning og overvannshåndtering

NVE skrev i sitt innspill til oppstart at areal til infiltrering, fordrøyning og åpne vannveier bør utredes og avsettes som eget formål i reguleringsplanen.

Det er i forbindelse med planarbeidet utarbeidet en helhetlig overvannsplan i regi av Sweco (datert 29.09.2020). Rapporten anbefaler, i tråd med Åmot kommune sin strategi for håndtering av overvann, at regnvann i størst mulig grad fordrøyes og infiltreres lokalt, med tiltak på hver enkelt tomt. Det anbefales også å legge til rette for infiltrasjon, fordrøyning og oppbremsing av vann i vegggrøfter, forsenkninger og bekker (med utgangspunkt i 25 års gjentakintervall), samt å sikre trygge flomveger og oversvømmelsesareal for større hendelser. Dammen som skal brukes til snøproduksjon anbefales brukt til flomfordrøyning, med mulighet for overflomming av arealene opp mot skiheisen.

Vi mener at de utredninger og beregninger som er gjennomført på overvann, samt oppfølging av disse, er mangelfulle. Det påpekes i rapporten hvor viktig det er å tilrettelegge for så mye infiltrering og fordrøyning som mulig, da det er flomutfordringer nedstrøms planområdet. Ifølge NGU sine kart er imidlertid grunnen lite eller middels egnet for infiltrasjon. Det er derfor usikkert hvor stor effekt infiltrasjon som tiltak for å håndtere overvannet faktisk har. Rapporten har videre regnet på anslåtte økte

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

avrenningsmengder og foreslår mulige fordrøyningstiltak, men avrenning fra tidligere regulerte utbyggingsområder innenfor planområdet ser ikke ut til å være en del av disse beregningene. Vi mener derfor at beregningene ikke gir et riktig bilde av den reelle, totale avrenningen fra området.

NVE mener fortsatt at areal hvor det er planlagt tiltak for overvannshåndtering bør reguleres til et eget formål, f.eks. *grønnstruktur* med underformål *infiltrasjon/fordrøyning/avledning* (jfr. plan- og bygningsloven § 12-5 nr. 3). Alternativt kan areal som skal tilrettelegges for flomvoll, flomvei, fordrøyning eller infiltrasjon og som krever ny teknisk infrastruktur markeres som hensynssone med *særlige krav til infrastruktur med angivelse av type infrastruktur* (jfr. pbl. § 11-8 bokstav b). Det bør i tillegg tas inn bestemmelser med krav til infrastruktur til hensynssonen (jfr. pbl. § 11-9 nr. 3 og 4). Vi mener at en slik bruk av reguleringsformål, hensynssoner og bestemmelser er avgjørende for å sikre gjennomføringen av tiltak. Dette vil også sørge for at de arealene som er best egnet til overvannshåndtering, og som trolig er avgjørende for en sikker vannhåndtering, ikke blir bebyggt. Dette anses ikke ivarettatt i planforslaget.

Ifølge planbestemmelsene § 1.9 skal overvannshåndtering, jf. bestemmelse § 1.1.6, håndteres ved byggesøknad etter pbl. § 20-1. Helhetlig håndtering av overvann egner seg ikke til behandling etter § 20-1 når det ikke foreligger detaljerte løsninger for fordrøyning/infiltrasjon, det ikke er regulert inn areal til flomveg og flomfaren i vassdrag ikke er utredet.

Flom

Som NVE spilte inn ved varsel om oppstart, må håndtering av overvann ses i sammenheng med den kapasiteten resipientene nedstrøms har til å ta imot eventuelle økte flomtopper, f.eks. i Kvannbekken og Skynnavassdraget videre nedover. Vi gjør i denne sammenheng oppmerksom på at det ikke er anledning til å påføre tredjepart økt flomfare som en følge av tiltak i nedbørfeltet, jf. vannressursloven § 5 om generell aktsomhetsplikt for tiltak i vassdrag, samt vannressursloven § 7 (infiltrasjon) § 8 (konsesjonsplikt) og pbl § 28-1.

NVE mener at økt avrenning i forbindelse med tidligere utbygging, og tilstrekkelig sikkerhet mot flom nedstrøms, ikke er ivarettatt i planforslaget. Rapporten fra Sweco påpeker at det er flomutsatt areal med bebyggelse og infrastruktur nedstrøms tiltaket. Ved utregning av overvannsmengder og avrenning er det kun foreslått mulige tiltak for å håndtere økning i overvann fra nye utbyggingsområder. Areal som er regulert i gjeldende plan, inkludert de deler av gjeldende plan som ennå ikke er utbyggt, er ikke tatt med i beregningene.

Hensynssone flom (H320) tar utgangspunkt i aktsomhetskart for flom fra NVE Atlas (potensiell flomfare). Planen åpner for at det kan gjennomføres tiltak i vassdraget, innenfor hensynssone flom, uten at disse er tilstrekkelig utredet i henhold til bestemmelser i vannressursloven. Det er et viktig prinsipp i vannressursloven å legge vekt på helhetlig vannhåndtering, der avklaringer skal ta utgangspunkt i summen av tiltakene, og effekten disse har på vassdraget. NVE minner i denne sammenheng om konsesjonsplikten for vassdragstiltak som kan berøre allmenne interesser i vassdraget negativt, jf. vrl. § 8.

Selv om kravet til avklaring av reell fare ligger til siste plannivå, vil dette være vanskelig å få gjennomført innenfor planområdet, ettersom oppdelingen av området i flere reguleringsplaner vil kreve tiltak utenfor det enkelte planområdet for å oppnå tilfredsstillende sikkerhet og trygg avledning til resipient. Ivaretagelse av allmenne interesser i vassdrag, samt dokumentasjon av tilstrekkelig sikkerhet mot flom (jf. TEK 17 § 7-2) er etter NVEs vurdering en helhetlig avklaring, som best gjøres på områdereguleringsplannivå, og ikke utsettes til senere detaljreguleringsplaner.

Flomveger er ikke regulert inn i plankartet og det er ikke gitt planbestemmelser som sikrer at disse ivaretas. I planbestemmelsene § 1.1.6 stilles det ikke krav til at planområdet ikke skal gi økt påslipp til nedenforliggende areal der det både er bebyggelse, infrastruktur og eksisterende flomutfordringer. Kvannbekken og Skynna er ikke kartlagt med tanke på reell flomfare og eventuelt behov for flomsikringstiltak som en følge av utbygging i Digeråsen/Birkenåsen. De mindre bekkene innenfor planområdet er heller ikke vurdert med tanke på reell flomfare. NVE anser på denne bakgrunn at det ikke er dokumentert tilstrekkelig sikkerhet mot flom i henhold til TEK 17 § 7-2.

Vi forutsetter at hensynssone flomfare (H320) i plankartet utvides slik at sonen er i samsvar med det arealet som er avdekket som risikoområde for oversvømmelse, jf. figur 20 i helhetlig overvannsplan.

Vi minner om at kommunen selv, som plan- og byggesaksmyndighet, også må gjøre en selvstendig vurdering av hvorvidt det er tilstrekkelig dokumentert at sikkerheten i henhold til plan- og bygningsloven § 28-1 og TEK 17 er ivaretatt. Erstatningsplikten ved skader er hjemlet i Naturskadeloven § 20.

Erosjon

Vi savner en beskrivelse av hvorvidt planforslaget medfører økt fare for erosjon langs dreneringslinjene, slik vi ba om i vårt innspill til oppstart.

Det forutsettes at byggverk plasseres i sikker avstand fra elva, og at ikke endring av avrenningsveier og -mønster bidrar til å øke flom- og skredfaren i området. Erosjonsfaren og behov for avstandskrav i tråd med byggt teknisk forskrift, kan kombineres med hensynssone flom. Det må redegjøres for hvordan dette er ivaretatt i planforslaget.

Allmenne interesser i vassdrag

Vassdrag utgjør viktige landskapselementer og opplevelsesverdier, bidrar til å redusere flomfare dersom disse beholdes åpne og er viktige for å kunne ivareta biologisk mangfold.

For å kunne ivareta vassdraget i planen bør bekken reguleres til formålet *bruk og vern av sjø og vassdrag* (jfr. pbl. § 12-5 nr. 6), kombinert med en bestemmelse om byggegrense langs vassdrag (jfr. pbl. § 1-8 siste ledd). Dette gjelder spesielt for Kvannbekken, men også mindre bekker, myrområder m.m som er viktig for avrenning og fordøyning av overvann.

Det er foreslått to områder for massedeponi/midlertidig lagring (BL1 og BL2). Vi forutsetter at vassdragsmiljøet til Kvannbekken ikke berøres negativt av fyllinger og forurensning. Det er positivt at det er tatt inn en bestemmelse om dette i reguleringsplanen (1.5.2 b).

Det vises for øvrig til våre merknader over, da forslag til fordrøyningstiltak også medfører inngrep i vassdrag.

Konklusjon

NVE fremmer innsigelse til planen fordi vesentlige regionale eller nasjonale interesser knyttet til våre ansvarsområder ikke er tilstrekkelig ivaretatt i planforslaget.

NVE mener planen ikke dokumenterer tilstrekkelig sikkerhet for planlagt bebyggelse, jf. byggt teknisk forskrift (TEK 17 § 7-2). Det mangler også avklaringer knyttet til vannressursloven § 8 for inngrep i vassdrag og sikkerhet langs vassdrag nedstrøms planområdet. Selv om det er krav til detaljreguleringsplan i etterkant for de ulike delfeltene, mener NVE at en slik oppdeling i mindre reguleringsområder ikke er egnet til å ivareta helhetlig vannhåndtering og tilstrekkelig sikkerhet mot flom innenfor planområdet. Områderegeringsplanen mangler dokumentasjon av reell flomfare i

vassdrag og flomkonsekvenser for nedstrøms bebyggelse og infrastruktur som en følge av utbyggingen. Oppdeling i ulike reguleringsområder gir ikke tilstrekkelig muligheter for gjennomføring av nødvendige tiltak utenfor reguleringsområdet, og disse løsningene som er avgjørende for en sikker og helhetlig løsning, må derfor i mye større grad avklares i områdereguleringsplanen. Inngrep i vassdrag omfattes av vannressursloven sine bestemmelser (vrl § 8) og må sees i sammenheng med ev nødvendige tiltak for å ivareta vassdraget og tilstrekkelig sikkerhet for sidearealet.

Faglig råd:

Ifølge planbestemmelsene § 1.9 skal overvannshåndtering, jf. bestemmelse § 1.1.6, håndteres ved byggesøknad etter pbl. § 20-1. Helhetlig håndtering av overvann egner seg ikke til behandling etter § 20-1 når det ikke foreligger detaljerte løsninger for fordrøyning/infiltrasjon, det ikke er regulert inn areal til flomveg og flomfaren i vassdrag ikke er utredet.

NVE mener fortsatt at areal hvor det er planlagt tiltak for overvannshåndtering bør reguleres til et eget formål, f.eks. *grønnstruktur* med underformål *infiltrasjon/fordrøyning/avledning* (jfr. plan- og bygningsloven § 12-5 nr. 3). Alternativt kan areal som skal tilrettelegges for flomvoll, flomvei, fordrøyning eller infiltrasjon og som krever ny teknisk infrastruktur markeres som hensynssone med *særlige krav til infrastruktur med angivelse av type infrastruktur* (jfr. pbl. § 11-8 bokstav b). Det bør i tillegg tas inn bestemmelser med krav til infrastruktur til hensynssonen (jfr. pbl. § 11-9 nr. 3 og 4). Vi mener at en slik bruk av reguleringsformål, hensynssoner og bestemmelser er avgjørende for å sikre gjennomføringen av tiltak. Dette vil også sørge for at de arealene som er best egnet til overvannshåndtering, og som trolig er avgjørende for en sikker vannhåndtering, ikke blir bebygd. Dette anses ikke ivaretatt i planforslaget.

Vi savner en beskrivelse av hvorvidt planforslaget medfører økt fare for erosjon langs dreneringslinjene. Erosjonsfaren og behov for avstandskrav i tråd med byggteknisk forskrift, kan kombineres med hensynssone flom/flomveg. Det må redegjøres for hvordan dette er ivaretatt i planforslaget.

Med hilsen

Anne Cathrine Sverdrup
regionsjef

Kristin Hasle Haslestad
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
STATSFORVALTEREN I INNLANDET v/Statsforvalteren i Innlandet Innsigelser

STATSFORVALTEREN I INNLANDET v/Statsforvalteren i Innlandet Innsigelser

